

„Sprendimų priėmimas su pagalba lengvai skaitoma kalba”

DECIDER: specialiųjų mokymosi
poreikių turinčių jaunuolių, specialistų,
padėjėjų ir tėvų gyvenimo patirties
gerinimas, priimant sprendimus su
pagalba

2020-1-PL01-KA204-081965

Erasmus+ Programa, KA2 veiksmas,
Strateginė Partnerystė

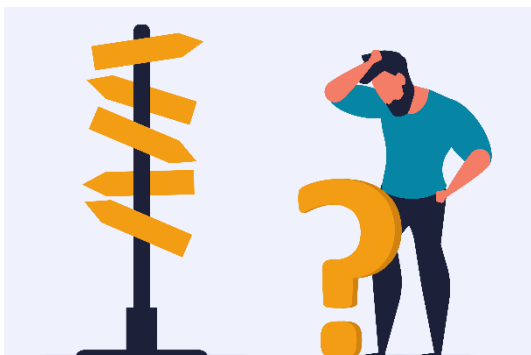
Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

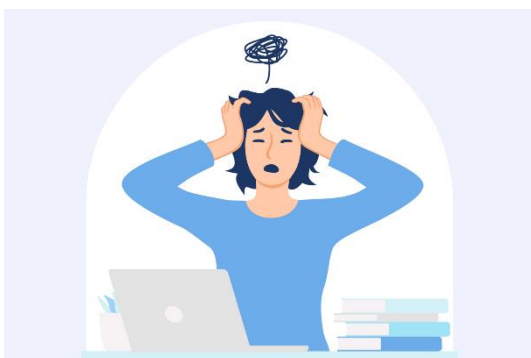
Leidiny s apie "Sprendimų priėmimą su pagalba lengvai skaitoma kalba" yra DECIDER projekto partnerių konsorciumo bendradarbiavimo rezultatas.

Organizacija	Tinklapis
 Lenkijos sutrikusio intelekto asmenų asociacija	www.psoni.org.pl
 Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija "Viltis"	https://viltis.lt
 АктивУМ	https://aktivum.org.mk
 Profesinio rengimo centras Margarita	www.eeamargarita.gr
 Žironos regiono Tutelar fondas	https://www.supportgirona.cat
 Arnau d'Escala Campus fondas	https://www.campusarnau.org

Teisė į pagalbą priimant sprendimą

Specialiųjų poreikių turintys žmonės kartais susiduria su sunkumais, savo gyvenime priimant sprendimus.

Specialiųjų poreikių turintys žmonės sunkiau išmoksta naujų dalykų.

Specialiųjų poreikių turintys žmonės turi teisę paprašyti kitą žmogų padėti priimti sprendimą.

Teisės

Teisės yra įvairios priemonės,
kurios nustato teisingumą ir jį
užtikrina.

Visi žmonės turi teises.

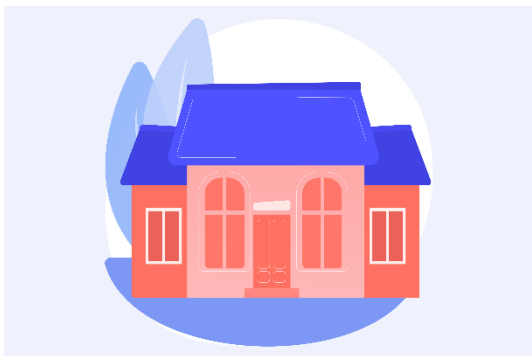
Teisės padeda žmonėms tenkinti
savo poreikius.

Teisės apsaugo žmones nuo kitų
žmonių, kurie nori pakenkti.

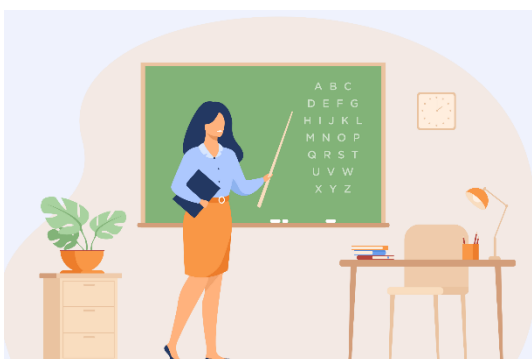
Kai kurios teisės būna, pavyzdžiui,
tokios:

- turėti maistą,

- turėti namus,

- eiti į mokyklą,

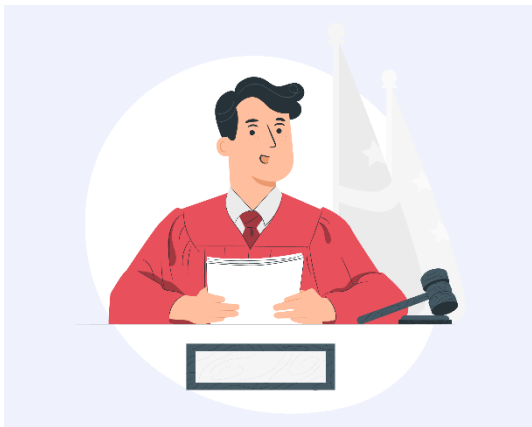
- gauti gydytojo
konsultacijas,
susirgus gultis į ligoninę,

- gauti atlyginimą už savo
darbą,

- saugiai gyventi.

Vyriausybės sudaro taisykles,
kurios garantuoja teises.

Tos taisyklės vadinamos
įstatymais.

Kas siūlo įstatymus dėl žmogaus teisių?

Visų šalių vyriausybės surinko įstatymus apie žmonių teises ir sutarė:

- rūpintis visų žmonių teisėmis,
- rūpintis, kad visi žmonės galėtų taikiai gyventi be karo.

193 pasaulio valstybių sudaro tarpvalstybinę organizaciją, kuri vadinama Jungtinių Tautų organizacija.

Jungtinių Tautų organizacija sutrumpintai vadinama JTO. JTO rūpinasi žmonių teisėmis.

Kur galima rasti informaciją apie teises?

Jungtinių Tautų organizacijos darbuotojai parašė knygą apie žmonių su negalia teises.

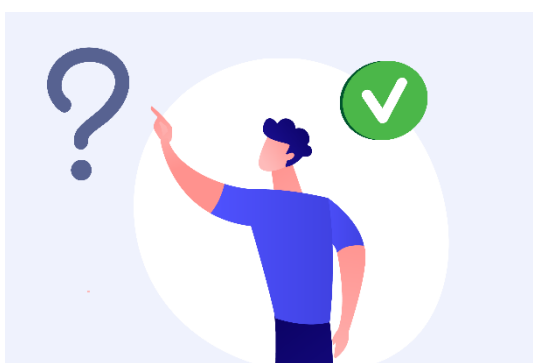

Knyga vadinasi
Neįgaliųjų teisių konvencija.
Sutrumpintai vadinama Konvencija.

Apie ką rašoma Konvencijoje?

Konvencijoje rašoma apie visas neįgaliųjų žmonių teises.

Konvencijoje rašoma, kad neįgalus žmogus turi teisę prašyti pagalbos priimant sprendimą.

Veiksmas, kai žmogus prašo padėti priimant sprendimą, vadinamas pagalba priimant sprendimą. Sutrumpintai vadinama **SDM**.

Pagalba priimant sprendimą. Kas tai?

Pagalba priimant sprendimą reiškia:

- kai padeda priimti sprendimą,
- kai suteikia sprendimo priėmimui reikalingą informaciją,

- kai prašoma artimųjų pagalbos, pavyzdžiui, tėčio, mamos, brolio, sesers, dėdės, tetos ar puseserės,

- kai prašoma pagalbos iš tarnybos, kuri teikia pagalbos priimant sprendimą paslaugą.

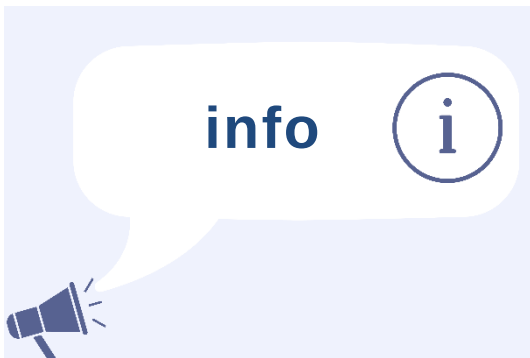
Kas gali suteikti pagalbą?

Tarnyboje, kuri teikia pagalbos priimant sprendimą paslaugą, galima pasirinkti asmenį, kuriuo pasitikima.

Jis vadinamas **palaikantis asmuo**.

Palaikantis asmuo gali padėti:

- surasti reikalingą informaciją prieš priimant sprendimą,

- suprasti įvairias pasirinkimo galimybes,

- suprasti kokie sprendimai yra geri,
- suprasti kokie sprendimai yra blogi,

- supažindinti kitus žmones su savo sprendimais.

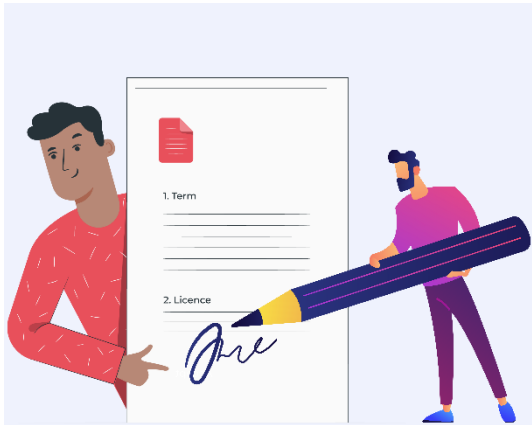

Asmuo, kuris padeda
priimtą sprendimą įgyvendinti,
vadinamas **pagalbininku**.

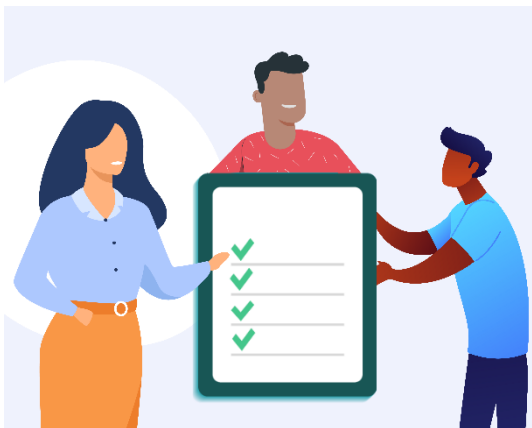
Kaip viskas vyksta?

Reikia pasirašyti susitarimą,
kad reikalinga pagalba
priimant sprendimą.

Susitarimas yra dokumentas,
kurį reikia pasirašyti
su **palaikančiu asmeniu**, kuris
padės priimti sprendimą.

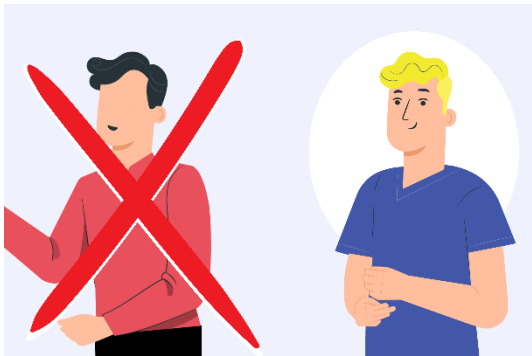

Galite pasirinkti pagalbininką,
kuris padės patikrinti ar viskas
padaryta kaip pageidauta.

Jeigu palaikantis asmuo
neturi pasitikėjimo, galima:

- paprašyti pagalbininko pakalbėti su palaikančiu asmeniu, kodėl kilo nepasitikėjimas,

- paprašyti palaikantįjį asmenį pakeisti kitu,

- paprašyti nutraukti susitarimą.

Susitarime yra surašyti gyvenimo atvejai,
kuriems esant **reikalinga**
pagalba priimant sprendimą.

Sprendimų priėmimo temos.

Būna įvairių sprendimų,
kuriems priimti reikalinga pagalba:

- nusipirkti ką nors,

- naudotis internetu,

- tvarkyti asmeninius pinigus,

- pasirūpinti savo sveikata,

- susirasti darbą.

Pavyzdys! Jono istorija.

Jonas yra jaunas 28 metų vyras,
turintis dauno sindromą.

Jonas mokėsi
žemės ūkio techniko specialybės.

Jonas gyvena su tėvais.

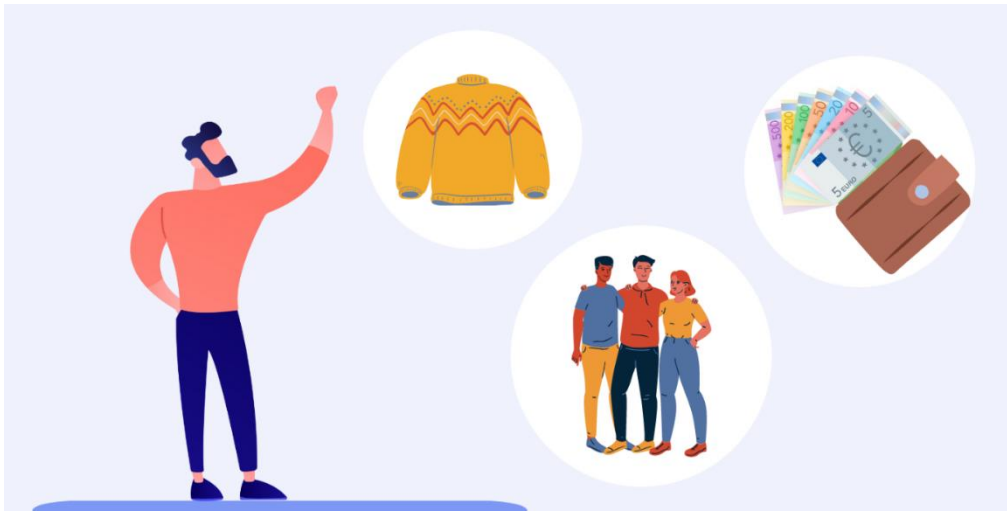

Jonas nenori,
kad tėvai už jį priimtų sprendimus.

Jonas nori apsispręsti pats.

Jis nori būti savarankiškas.

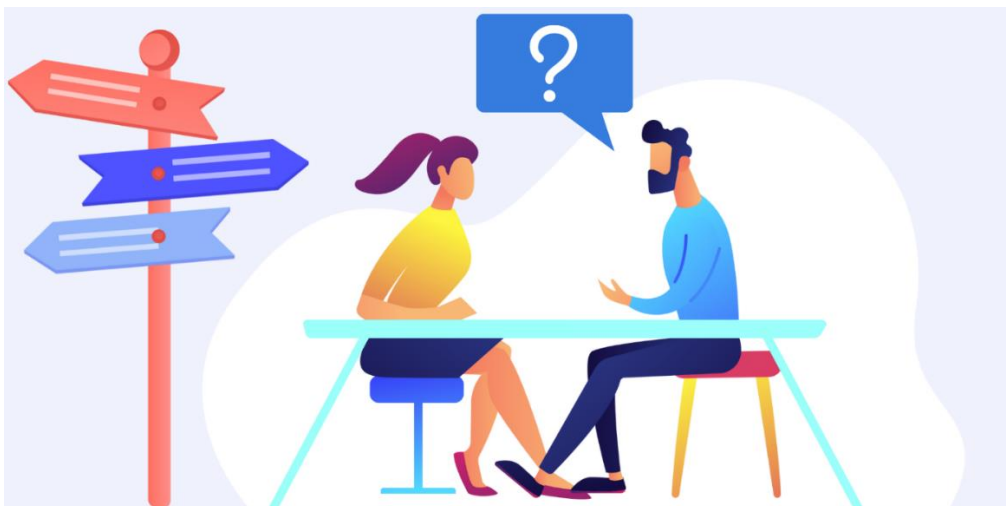
Jono tėvai džiaugiasi,
kad Jonas nori būti savarankiškesnis.

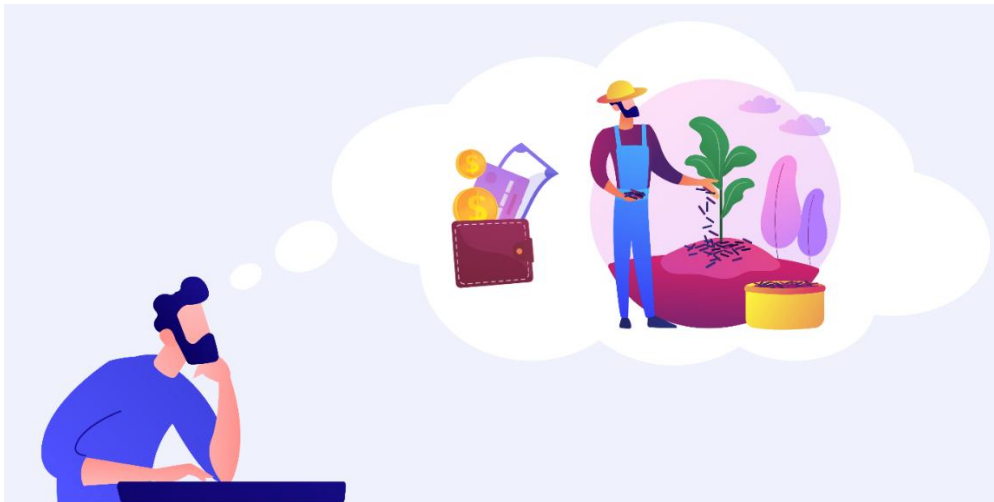
Kiekvieną dieną Jonas priima
įvairius savo gyvenimo sprendimus.

Jis pats nusprendžia:

- kokius drabužius vilkėti,
- kur eiti su draugais,
- kaip išleisti savo pinigus.

Kai Jonui sunku priimti sprendimą,
jis prašo pagalbos žmonių, kuriais pasitiki.
Jonas pasitiki savo šeima ir psichologu.

Jonas norėjo dirbti ir gauti atlyginimą.

Tai labai nudžiugintų Joną.

Tačiau Jonas nebuvo tikras, ar sugebės savarankiškai dirbti.

Jonas nežinojo kaip susirasti darbą.

Jonas pasidalijo savo mintimis su šeima, draugais ir psichologu.

Visi kartu nusprendė, kad Jonas turi kreiptis į mokymo centrą.

- Mokymo centre Jonas lavino žemės ūkio techniko profesinius įgūdžius.
- Jonas gavo palaikymą ir patarimus ieškant darbo.
- Mokymo centre padėjo rasti darbą, kuris atitiko Jono poreikius ir galimybes.

Jonas buvo labai patenkintas
pagalbos paslauga priimant sprendimą.
Svarbiausias sprendimas Jono gyvenime
buvo susirasti darbą.

DECIDER programos trumpas aprašymas.

Naujos technologijos padeda specialiųjų poreikių turintiems žmonėms tobulinti gyvenimo patirtį.

Naujos technologijos taip pat naudojamos priimant sprendimus su pagalba.

Projekte DECIDER partneriai sukūrė programą.

Ši programa padeda specialiųjų poreikių turintiems žmonėms priimti sprendimą.

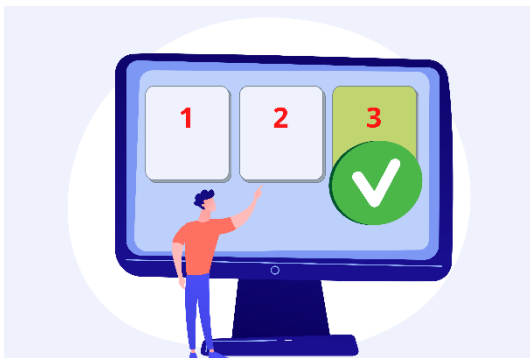

Kartais priimant sprendimą reikia pasirinkti geriausią sprendimą iš galimų sprendimų.

Pasirinkimas priklauso nuo galimybių, poreikių ir pageidavimų.

Pateikus informaciją apie poreikius, galimybes ir pageidavimus, programa padeda išsirinkti galimus sprendimus.

Programos pagalba galima įterpti savo poreikius. Programa parodys, kuris sprendimas galėtų būti geriausias.

Atminkite, kad galutinį sprendimą priima asmeniškai pats žmogus, o ne programa.

Daugiau informacijos rasite svetainėje:

<http://decider-project.eu/>

Kontaktai:

zg@psouu.org.pl

Research.Development@eeamargarita.gr

Projektas finansuojamas remiant Europos Komisijai.

Šis leidinys atspindi autorių požiūrį.

Europos Komisija nėra atsakinga už leidinyje pateiktą informaciją.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

